

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiri-
stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vabilo

k izrednemu občnemu zboru

delničarjev delniškega društva
„Narodne tiskarne“

na dan

29. novembra 1874 popoldne ob 4. uri

v prostorih „Narodne tiskarne“

v Tavčarjevi hiši v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Prodaja mariborske tiskarne.
2. Dopolnilna volitev v upravni odbor.
3. Nasvet zavoljo časopisa „Slovenski Narod“.

Vse delničarje vabi k udeležanju

Upravilni odbor.

§. 16. društvenih pravil se glasi: Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mora svojo delnico, oziroma začasni list vsaj pet dni pred občnim zborom v društveno blagajnico vložiti.

Čehi

so nam dali zopet enkrat izgled politične razumnosti. Da si so „mladi“ ali svobodomiselnji, in „stari“ ali konservativni (kleri-

kalci so tudi mej temi v taki manjšini da zginajo), sicer v političnih nazorih needini in se mej soboj ljuto pobijajo v časopisih, — vendar so se zedinili proti skupnemu sovražniku, proti Nemcu.

Stare in mlade stranke listi prinašajo vsi ob enem v četrtletni kandidat za nove volitve v praški mestni zbor. Mej kandidati nahajamo zastopnike obeh strank, in v volilnem odboru, ki kandidate priporoča so podpisani tako „stari“ Palacky, Rieger, Zeitbamer, kakor „mladi“ dr. Greger, Sladkovsky, in Čížek. Kot Čehi, kot narodnjaki so se zedinili, eden družemu pošteno mesto priznali, da le ne zmaga pri njihovem razporu tujec Nemec.

Staročehi, ki imajo celo večino dozda, so pa ob enem dokazali, da „sloge“ ne umejo tako, kakor bi jo na pr. nekateri naivni naši slovenski „konservativci“ od nas radi imeli, namreč, da bi oni sami vse kandidate izbrali iz sebe, nam pa soagitacijo pustili in sicer še tam, kjer je najtežja; da bi oni principe postavili, mi pa svoje prepričanje zatajili, in za njimi molili ultramontanske in jezuitiske molitvice, katere naš narod in njegovo slovansko bodočnost nič ne brigajo.

To ne pojde in ne gre nikjer pri možeh. A Čehe posnemajmo kadar in kjerkoli imamo narodnostnega protivnika pred soboj in je le iskra možnosti da zmaga Nemec ali nemškutar, protivnik našega slovenskega naroda.

Nemci in vladni nemškutarji, ki so uže

upali, da bodo iz razpora dobiček imeli, si sedaj niti kandidatov postaviti ne upajo. Za to se pa srdito hudujejo na Mladočeh, ker so se udali, kajti samopridni Nemec misli, da vse, kar se v notranjem kacega družega sosednjega naroda godi, je apartno in samo za Nemčevu korist. In če se kdo neče sam umoriti Nemcu na ljubo, precej je Nemštvo v nevarnosti in se mu krivica godi. Stara „Presse“ na pr. se kar peni od jeze nad to „novo zvezo“ staro- in mladočehov, kateri se pa za to nemško psovanje ne bodo zmenili. —

Slovani o naši slovenski „slogi“.

Naravnost smo govorili o predmetu sloge proti nemškutarjem, in dali govoriti v svojem listu tudi drugim rodoljubom. Čujmo, kaj drugi Slovani pravijo.

Češki najrazširjenjši časopis „Narod. Listy“ piše o slovenskih razmerah ter pravi: „Staro- in mladostlovenec dospeli so na ono stališče, ki meri na to, da sta obe stranki enako poklicani složno sodelavati na narodnem polji. Kakor je znano, se bode na novo volilo v trgovinsko zbornico kranjsko. Slovenci so izprevideli, da edino v složnem in združenem postopanju obeh narodnih strank, je zagotovljena zmaga nad nemškimi ustavoverci. Zatorej z odkritosrčno radostjo zaznamujemo prvi rodoljubni glas od stranke staro-slovenske v konservativnem listu „Slovenec“, v katerem smo do sedaj vedno čitali edino hvalisanje svojih vlastnih zaslug, a

Listek.

Raztreseni listi.

II.

Bele rokavice je imel in bel zavratnik.

V roki je držal claque, in moderno izrezane peruti elegantnega lastovičarja so se lepo polegale proti petam.

Barónica je položila Voltaire-jevo „la Pucelle“ iz svojih drobnih ročic, in lenjivo naslonivši se v fauteulu je zategnila ustni v ljubezniv smehlaj.

Lep mož je bil, ta novi odgojitelj, eleganten, kakor bi bil rojen v salonu.

In vendar je tekla njegova zibel v kmetški hiši.

Frak in bel zavratnik sta mu bila kakor prirojena, in vendar je nekđaj begal bosonog po vaškem blatu.

Vedel in gibal se je tako, kakor bi ne poznal drugih tal, nego gladkih parket.

In vendar je nekđaj okorno koracal po ploovem tlaku očetove kmetške izbe.

A se daj je stal v baróničinem budovarji.

In barónica je tu mnogokrat prebirala

Voltaireja, in sanjarila mnogokrat o črnih brčicah.

In ta, ki je sedaj stal pred njo, ta je imel črne brčice.

Kaj čuda, da je bil po godu — ta novi hofmajster?

Sedaj je bilo vendar strašno dolgočasno na deželi — ni plesov — ni gledišča; ves dan julija meseca gorko solnce.

In družega dne se je preselil novi odobreni odgojitelj v grad, ter prinesel soboj črne brčice.

Učil je mladega barónčka latinsko, z gospod baronom je igral šah, z gospo barónico pak — ti ljubi moj bog, saj je bilo strašno dolgočasno na deželi, ni plesov ni gledišča, nobenega lejtnanta — cel dan gorko poletno solnce.

Pred gradom je stala košata platana, veje so obsenčevale baróničina okna. Po vejah pa je skakljaj mali ptiček, in žvrgolel, ter gledal v okna, gledal mnogokrat lepo barónico in lepega hofmajstra, ko sta sedela na kanapeji, poljubovala se in šepetala, tiho, slastno.

Kaj sta govorila, tega nij čul, saj tudi nij bil radoveden — mali pisani ptiček.

In to se je godilo mnogo, mnogo dnij v vročem, dolgem poletji; — platana je obsenčevala visoka okna, in po vejah je frčal gori in doli mali ptiček.

Prišla je jesen. Zelena perje je izgubljevalo svoj svit, rumeno listje je jelo pokrivati rosna tla; ptiček je žalostno gledal v visoka okna.

In nekega dne, — megla se je vlačila črez daljno planjavo, — priskakljaj je zopet na vejo pred okno.

A denes nij bilo lepega hofmajstra v boudoirji, — baron in baronica sta bila tu.

A nijsta sedela na kanapeji, in nijsta se poljubovala.

Ptiček je zopet odrčal, — saj nij bil radoveden; tožilo se mu je po lepih, gorkih dnevih.

Proti večeru je bil zopet na platoni, iz grada pak je prišel lep hofmajster in za ujim je nesel faute malo culico.

Listje je šumelo pod njunimi stopinjami; ptiček je položil glavico pod perutnico.

Mračno je uže bilo. — —

Minolo je mnogo let; marsikaj se je

obrekovanje in poniževanje vseh narodnih zaslug pri svobodomiselnih slovenskih možeh, ter so celo izrekli, ka se ima svobodomiselna stranka iz tega sveta iztrebiti.

„Toda prišli so gospodje vendar k spoznanju, da so minoli oni zlati časi, ko je bila še osobna čestilakomnost nad vse drugo, tedaj prva in da zasluge rodoljubne niso le od ene stranke, še manj pak posameznih osobnostij, z eno besedo, da narod napreduje le takrat, ako razvije vsaka stranka svoje moči ter združeno potem in v harmoniji vzajemnej tvorite celoto narodnega življenja. In zdi se nam, da so ravno do tega stališča dospeli obe stranki k skupnemu delovanju, ne kot omejeni izvrševalci ene stranke, nego kot slobodni možje, stoječi poleg sebe, a nikdar ne eden pod drugim“.

Hrvatski „Obzor“ od četrtka pak piše: „Mi smo s radošću u svoje vrijeme primjetili, da se medju Staro- i Mladoslavenci u oči opasnosti prieteće od Niemaca utire put bratskomu sporazumku i slozi, a tomu je bio prvi dobar znak, u zajedničkoj interpelaciji proti ponjemčenju učiona i ureda u Sloveniji. Poslje u „Slov. Narodu“ bilo više umjerenih i objektivnih članaka o „modus vivendi“, i sbilja možemo s radošću konštatirati, da je od dulje vremena nestalo polemike u njihovu novinstvu. Za vrijeme oštre borbe, spočitavalo se stranci mladih osobito, da je postala saveznicom Niemaca. Mi držali smo te glasove vazda pretjeranimi. I nismo se prevarili“.

Dobro! Ali kaj bi Čehi in Hrvatje rekli, ko bi videli, da so unisono zopet naši klerikalci: „Novice“, „Gospodar“ itd. začeli buhati še celo na to „slogo“?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. novembra.

Seja *državnega zbora* od 19. nov. je bila tajna. Sklenilo se je sodnji dovoliti, da privatno tožbo začne proti poslancema Schönerrju in Schöfflu. — V odbor za posvetovanje o isterskih gruntaih knjigah so

premenilo, marsikaj je postalo staro, in novo je jelo gospodariti po svetu.

In zopet je prišla jesen.

V glavnem mestu je zboroval zbor, — najjimenitnejši cele dežele.

Mej plemenitimi gospodi na levi strani je sedel nekov baron; zevalo se mu je, rajši bi bil sedel pri šahu.

In blizu njega je bil drugi gospod, rekali so mu doktor; in zelo so mu čestitali.

Temu se nij zevalo, mnogokrat je ostal, ter govoril tehtne besede za blagor in korist onih, ki so ga sem poslali.

Pred okno pak je prifrčal mali pisani ptiček in pogledoval v zbornico, tiho, žalostno; — tožilo se mu je po minolih gorkih dnevih.

Uprav sedaj je vstal gospod doktor, ter počel lep govor; in ti na levi strani so ga veselo poslušali, ter klicali „bravo bravissimo“ njegovim tehtnim besedam.

Oni na desnici pa so upirali osorno svoje oči v govornika, in mali stari mož z belo baroko mej njimi je jezno vrtil svojo tobačnico mej prsti.

Dolgo je govoril doktor, in ko je kon-

voljeni: dr. Vitezić, Winkler, Vidulich, Porenta, Zaillner, Dürnberger, Dinstl, grof Bonda in dr. Vereščinski.

Gospodska zbornica bode stoprv potem sklicana, kadar se dovolj materijala nabere zanjo.

Nadvojvoda *Karl Ferdinand*, strije cesarjev je 20. nov. v 56 letu svoje starosti umrl.

Hrvatski sabor bode v sredi prihodnjega meseca za nekoliko časa zopet sešel se, da sklene proračun za 1875 leto in nekatere menj važne postavave.

V *ogerski* zbornici je Paczolay predlagal naj se opusti mesto ministra pri cesarskem dvoru. A drugi Magjari so bili proti temu, rekši, da Ogerska mora vedno imeti onega odgovornega ministra pri kralji.

Vnanje države.

Ruski kancler Gorčakov je iznenada prišel v Berlin in je imel z Bismarkom pogovor. Da se je kaj važnega političnega kuhalo, to je gotovo, ker v tem mrzlem času tak stavec kakor je Gorčakov ne hodi zastoj po svetu.

Čem bližje je čas da stopi *francoska* narodna skupščina zopet skupaj, tem večja je zmešnjava. Mac-Mahon sam ne vé, kam bi se dejal. — Škoda, da radikalci preveč brezobzirno postopajo namesto da bi z zmernimi republikanci kolikor mogoče složni bili, dokler se republika ne ustanovi.

Ministerski svet je pretresoval 19. t. m. ustavne postavave, ki jih hoče skupščini predložiti in pa Mac-Mahonovo poslanico, s katero hoče zbornico ogovoriti pri otvorenju. Ministerstvo meni, da ima skupščina nalog organizirati septenat ali sedemletno vladanje Mac-Mahona.

O *Španjskih* zadevah prihajajo zopet nevesela poročala preko Pariza. Vladna vojska po svoji zmagi nij nič storila in tako je mogoče, da je res kar se brzojavlja: Karliski so se polastili zopet svojih prejšnjih pozicij na meji.

Angleškemu bivšemu ministru Gladstonu dobajajo priznanice tudi od katolikov višjih stanov. Tako mu je pisal lord Camoys, in zagotavljal, da se njemu po njegovi cerkveni odgoji zdi papeževa nezmotnost monstroziteta (neumnost). Isto tako piše ud parlamenta Henry Petre.

V *Berolinu* izdaje neki Zehlike „Deutsche Allg. Corresp.“, ki pravi, da je Arnim bil v zvezi z avstrijsko vlado proti Bismarku. Stara „Presse“ je za to podkupljena itd. Vsled tega bode, kakor se brzo-

javlja, Arnim rečeni list tožil. Nekateri mislijo, da je pruska vlada sama ono dolženje Arnima mej svet spustila, da ga očrni. Bismarku je vsak pomoček prav.

Dozdaj je mej omikanim svetom veljala navada, da politični protivniki niso bili tudi osobni sovražniki, in vsaj videz tega se je varoval. Bismark pa tudi tu nove šege dela. Kot državni kancler bi moral nad strankami stati. Ali k svojim soarejam nij povabil poljskih, socijaldemokratičnih, niti ultramontanskih poslancev.

Domače stvari.

— (Dolenjska železnica.) Kakor smo iz prav zanesljivega vira pozvedeli, je prišlo predvčeranjem več inženirjev od c. kr. generalne inspekcije na Dolenjsko, da pregledajo trasiranje za dolenjsko železnico. Iz tega se da sklepati, da je stvar resna, da se dolenjska železnica vendar ne bode dolgo odlašala. Velik pomen dolenjske železnice, tolikanj za jako obubožano deželo kakor za glavno naše mesto Ljubljana pač vsak izprevidi, kdor nij slep. Pri tej priliki hočemo omeniti, da tako uže zidana gorenjska železnica, kakor zdaj upana dolenjska in projektirana loška železnica so inicijativno delo dozdanje, sedaj razpuščene trgovinske zbornice, katera je neprenehoma za nje delala. Pridržujemo si o tem še več pisati. Uže denes pak hočemo omeniti, da, kakor pokojni ljubljanski župan Hradecky zaradi osušenja ljubljanskega močvirja, tako si je sedaj razpuščena trgovinska zbornica še v večji meri najlepši spomenik postavila z ozidrom na kranjske železnice. In mi pričakujemo z gotovostjo, da bodo izprevidni in razumni volilci zbornice pri novih volitvah najboljši odgovor dali na razpuščenje z volitvijo narodnih kandidatov. Naša splošna mizerija na gospodarstvenem polji vedno bolj prepričanje v vseh krepi, da ti „Ritter von SS“ ne samo nič k materijalnemu razvoju niso doprinesli, nego dostikrat ga še zavirali.

— (Tiskovna svoboda.) Urednik tukajšnjega klerikalno-slovenskega lista je na podlogi objektivne obsodbe necega

čal, so ga obstopili tovariši z leve strani, ter dobrikali mu.

Tudi baron je vstal, podal govorniku roko, in rekel: „Ich gratuliere.“

Doktor se je poklonil, ter zavihal brčice, — ki niso bile več črne.

Na oknu pa je zopet sedel mali, pisani ptiček, in tužno gledal v sobano.

Tožilo se mu je po vročih, poletnih dnevih, po košatej platani, po lepih zelenih vejicah — po minolih mladih letih.

Marsikaj je bilo postalo staro, — oj staro!

J. K. K.

Iz Rusije.

St. Peterburg. [Izv. dop.]

II.

(Konec.)

Poročka se je vršila drug dan v dvorni cerkvi, torej na mestu za narod nepristopnem. Kar vam o tej pišem, posnel sem v kratkem iz ceremonijala, kateri je bil še obširnejši od onega za vhod prejšnji dan. Ob 8. zjutraj uaznanilo je pet strelav iz trdnjave važni dan za carsko famulijo st. peterburškemu občestvu. Do 12^{1/2} ure zbi-

rali so se carski in drugi civilni visoko postavljeni načelniki v dvorinah zimskega dvorca, da bi spremili carsko in nadvojvodsko famulijo v cerkev. Ko se je pot začel, skorej v ravno tem redu kakor je bil vhod v mesto, spustili so 21 kanonov v trdnjavi, v znamenje, da je visoki zaročeni par prispel pred altar. Pravoslavni svatovski obred se začne, navzočni so bili razven členov svetega sinoda tudi novgorodski in skt. peterburški metropolit, a cerkveni akt je vršil duhovnik carjev. Po dovršenih molitvah zapelo se je „tebe boga hvalim“ v katerem trenutku je zopet začelo iz trdnjave grmeti 101 strelav, v znamenje, da je poročka gotova. Na to je čestitalo visoko duhovenstvo novoporočenima, in začel se je izhod v navadnem redu. Vsi bivši v dvornej cerkvi so šli v velikansko dvorano Aleksandrovske, kjer je bil napravljen altar in kjer se je na to poročka pričela po obredih protestantske cerkve, katero je imel vicepresident luterskega gener. konsistorija, škof Richter. Na to so se vsi razšli vsak na svoje mesto v notranjih prostorih dvorca.

V 5. uri začel se je obed. Pri mizi se je napilo pet različnih zdravic, 1. „Za zdo-

čopisa zaradi „zanemarjene uredniške dolžnosti“ obsojen na 8 dni zapora in 300 gld. kavicje, in sicer ne pred porotniki, ampak kar pri okrajni sodnji, katera v tiskovnih pravnih nikdar ni kompetentna soditi, kar je dr. Supan sijajno pred ljubljanskim sodiščem dokazal tačas, ko je „Tagblatt“ Jarčovo pravdo imel. Caveant sodules! Če višja sodnja, do katere se je v tej reči priziv naznanil, to postopanje potrdi, potem je ven z vsemi porotniki pri tiskovnih pravnih, kar je toliko slavljena „liberale errungenschaft“. Hodie mihi, cras tibi. Iz tega stališča in iz stališča pravega liberalizma, bi smeli soditi, da bodo tudi ustavoverni nemški listi to principijalno vprašanje obrneno proti tiskovni svobodi, resno v preudarek vzeli in se uprli proti tacemu vsem nevarnemu razlaganju, jer: hodie mihi cras tibi, če je ravno tukaj udarec zadel klerikalen in celo slovensk list. Ali od „ustavovercev“ in Nemcev smo se žalibog nepristranosti uže davno odvadili. Ustava je v nevarnosti, gg. njeni „verci“!

— (Denes) je slovensko gledališče. Gledališki list prinašamo na drugem mestu te številke.

— (Mestni zbor) ljubljanski je imel sinoči sejo. Na dnevnem redu je bilo med drugim: najem telovadišča za drugo mestno ljudsko šolo, prodaja zemljišča pri prejni fabriki, sprejem deželnega vrta pri novi realki od dežele vsled sklepa deželnega zbora, sistemiziranje službe mestnega fizičarja.

— (Priznanje.) Kranjska kmetijska družba je g. Blažetu Pernišeku, narodnemu učitelju v Ljutomeru, izrekla priznanje in zahvalo za njegovo kmetijsko predavanje kmetom v Radečah o času šolskih počitnic. Spodbuda za druge!

— (Iz Dunaja) se nam piše, da so tam na učiteljskem izobraževališči 4 Slovenci poslušatelji.

— (Hohenwart) je, kakor dunajski listi poročajo, na stopnicah padel, ko je hotel v gledališče iti in se malo pobil.

— (Iz Gorice) se nam piše: Pri nas so tatvine prav na dnevnem redu; nij ga dneva, da ne bi imeli kake tatvine. Sredo po noči so tolovaji ulomili v cerkev na „placuti“ (piazzetta) in so mater božjo oropali, vse kar je bilo kaj vredno, so ti predrzneži odnesli. Ali nij to sramota za Gorico in mestni magistrat?

Razne vesti.

* (Avstrijski muzej dunajski) je ravnokar izdal podučni spis o tehničnih stavbah v 46 polah z umevnim tekstom, ki se posebno za obrtnijske šole priporoča in sicer po nasvetu c. k. naučnega ministerstva po gg. arhitektu Kiewelu in K. Šmidtu. Cena je 17 gold. in se prodaja pri avstr. muzeji dunajskem. — Omenjeni spis je izvrsten učni pripomoček v obrtniških napredovalnih ustanovah in srednjih obrtniških šolah, dalje na stavbe in stroje, kakor za učiteljske kujigarne.

* (Strosmajerju) je pisal berlinski profesor Gneist pismo v katerem naglašja, da Nemčija pozorno spremlja kulturni razvoj Hrvatske in da je prijazen sprejem nemških gostov v Zagrebu ob otvorenju vseučilišča v nemškem rajhu dober vtis naredil.

* (Na Reki) in v Primorju epidemično razsajajo kozé kakor lani pri nas.

* (Vina) je dunajsko mesto, kakor je iz zapiskov na mitnicah razvidno, leta 1873 izpilo 561.579 veder in 52.000 mošta, a 1.610.000 veder piva!

* (Velikansk merjasec) je bil ustreljen te dni v diroškem lesu na Ogerskem. Tehtal je 6 centov. Glava njegova je bila večja, nego volovska.

* (Jéža za stavo iz Dunaja v Pariz) je bila uže v minolem stoletji za kralja Ludovika XVI. Jéža je učinil povestni knez Ligne v 6 dneh in je tedaj vsaki dan prejahal 40 ur. Toda knez nij jahal enega in istega konja, nego je na različnih postajah imel pripravljenega konja osedlanega, ter v sedlu jedel in pil. Ko je prijahal v Pariz, morali so mu črevlje z nog odrezati, kajti noge so mu strašno otekle. Na to se je vlegel in spal celih 30 ur!

* (Rop na železnici.) Blizu Toronte v Kanadi so prepadli roparji ekspresni vagon, ter ukradli iz njega 150.000 dolarjev. Roparji so bili še zvezali uradnike, potem so pa pobegnili z ropom.

* (Nesreča.) Iz Pariza se poroča, da je v St. Denisu razpočila in razletela se

fabrika na smodnik in se je strašna škoda naredila.

* (Angleški dnevnik) imajo vedno več naročnikov. Tako se n. pr. tiska „Daily Telegraph“ v 170.000, „Standart“ v 140.000, „Daily-News“ v 94.000 in „Times“ v 70.000 iztisih. Kedar se bodo slovenski listi primerno tako čitali?

* (Sodje iz papirja). V Washingtonu je bila nedavno razpisana cena na iznajdbo, kako je namreč moč izgotovljati iz papirja sodove, k razpošiljanju sladkorja, sadja, apna in moke itd. v ladijah. Pri izgotavljevanju teh sodov rabijo debel papir, ki se vlepi, potem močno lisuje, da je prav trd. Dela se pa od slame papir. Sodovi so valjarsti, ter ne zaujemljejo toliko prostora pomerno, kakor navadni sodovi in so tudi k razpošiljanju v daljne kraje pripravejši. Tehtajo manje, o polovico, nego leseni sodovi, so dalje ceneji in trajajoči.

* (Modri izrek sodnikov.) V Londonu se je nekov Avg. Behrens, rododom nemški Amerikanec, strastno zaljubil v Amalijo Donnerschlagovo, ter je hotel krasotico vzeti za ženo, kar bi bil on tudi učinil, ko bi ne bila nevesta zahtevala, da bode njena mati gospodinjala. Avgust pak nij hotel v hišo miru in sprave naenkrat uvesti obe Donnerschlagove, ter je rekel, da gospa Donnerschlagova, znana kot gospodželjna dama, ki bi vrh tega rada, ka bi se njen sinovec živil le od rastlinske hrane, ne smé v njegovo hišo. Vsled tega je nastal med Avgustom in Amalijo prepir, a Avgust po težkejši borbi končno sklene, da se raje odpove ljubice, nego bi sprejel njeno mater v tiho domačnost. Cela zadeva vsled ščuvanja Amalijne matere se izroči sodnji. Tu zatoženec Amaliji še enkrat zagotavlja svojo gorečo ljubezen, poudarja pak, ka neče na noben način podpisati predložene pogoje, ker se zadeva od sodnika, da ga slednji ne bode obsodil k — ženitvi ali pak denarneji globi. Zatoženec je omečil srcé sodnikovo. Ginjen vstane in prosi dovoljenja, sme li mlademu možu stisniti roko, ter mu gratulira pred navzočnimi k pogumnosti naj nasprotuje ženitvi s tacimi pogoji. „Ko bi bil jaz“ pristavi sodnik ves ginjen, „o svojem času imel toliko poguma, ne bi bil doživel celega četrstoletja polno muk“. Ko to izreče, oprosti zatoženca, ter obsodi tožnico k globi 10 dolarjev, „ker je hotela moža narediti za sužnjega svojejši tašči“. — Sodnik je baje naenkrat postal popularen.

rovije“ cesarskih veličestev — 51 salvov je to naznanilo nenavzočnim. 2. novoporočenih — 31 strelav. 3. nevestinih starišev — 31 pokov. 3. svitlin gostov carske hiše. 5. vseh vernopoddanih — 31. Po dokončanem obedu so se zopet vsi razšli, a ob 8½ uri so dohajali po navadnem običaji. Prišel se je bil pozneje dvorni bal, kateri je pa komaj kake 3 ure trajal. Cel dan obdajala je zimski carjev dvorec neizmerna truma ljudij radovednežev h katerim sem se na večer tudi jaz pridružil. In ne kesam se ni za čas ni zaradi drugih težav, katere sem moral prav voljno prenašati v neizrečeni stiski. Kakor prejšnji večer razsvetilo se je tudi 16. avg. vse mesto posebno pa „dvorcovája nábrežnaja“ in sploh bližnje ulice v okolici carske palače. No za boga, tacega razsvetljenja ne more si nikdo ni sanjaje domišljevati, treba ga je z lastnimi očmi gledati, ako si hočeš dobiti kak pojem o različnih razsvetljenjih v St. Peterburgu. Prekrasnega se je kazal v neštevilnih gaznih plamenah velikanski Nevski prospekt nekako čudno mi je bilo pri srei, prispevšemu na prostrano „dvorcóbuju ploščad“, katero obdajajo velikanska poslopja, bivša zdaj v belem, zdaj v zelenem, zdaj v rudečem, zdaj

v modrem, zdaj v ognji vsake barve; a naj čudnejši vtis proizvelo je na me, kar se je godilo na Nevi in njenih nabrežjih.

Na levem bregu stojé najlepše palače členov carske familije in drugih Petrogradskih milijonarjev. Na desnem nasproti na Basilejskem „ostrove“ največja poslopja carska — univerzitetna, akademija umetnostij, pavlovsko vojno učilišče, filologiški institut, borza etc. Vsa ta zidanja plula so v pravem pomenu besede, v plamenih, narejenih uzornim okusom. Po nekoliko nemirnej Nevi zibalo se je neizmerno število velikih in manjših čolnov, parobrodov in bark, katerih jadra in stolbi, ne vem s čem prepleteni, kazale so se gosto posejani z lampami, gaznimi plameni in drugimi ognji v vseh različnih barvah in podobah. V teh čolnih razdeljene so bile godbe, katere so se vrstile v sviranji najkrasnejših, umetnih in rusko-narodnih komadov, in če so te vtihnile, oglasil se je močen možki kor narodnih pevcev, katerega glasovi so se razlegali na vse strani, da je kar grmelo. I poleg tega razprostiralo se je nad tem umetno proizvedenim prizorom jasno, z brezštevilnimi zvezdami prepolneno nebo, prikoralakala je nad Nevo blizu polnoči

polna luna, kakor da bi hotela pogledati, kaj dela veselo st. peterburško ljudstvo, a proti vskrajnemu severu razlila se je večerna severna zarija v polnej svojej krasoti, kakor ko bi hotela boriti se z proizvodi ognjevih čarodejev.

Okolo 12. ure po noči, prišel je poslednji velikansk spreved na čast novoporočenih. Spremili so jih namreč vsi visoki „čini“ s carsko familijo v lastni dvorec iz marmora kakih dobrih 200 korakov od carskega za Nevo proti vshodu.

Naslednik je šel nekoliko prej tod, da je potem sprejel sijajno svojega 2letni mlajšega brata z prvo soprogo. Mene še zdaj stresa, ako se vsega spominjam, kar sem videl posebno tisti večer na pobrežji čemerne Neve. Žalim samo, da bi mi bilo kedaj mogoče pod južnim podnebjem kaj enako velikanskega gledati, kakor sem gledal pod severnim. Na dobro vedé, da se mi ta želja ne bode, da ne more izpolniti, zadovoljen sem s tem, kar so mi bogovi nakloniti blagovolili na 60° sev. šir. vsaj morem smelo reči: Estj toljko odin St. Peterburg, estj toljko odin ruskij car! Do svidanija!

Fr. M. Štiitar.

Narodno-gospodarske stvari.

— Trtna uš — phylloxera va-statrix. Dozdaj so bili vinogradi v zdol-njem Avstrijskem in Moravskem preiskani a se te strahovite uši, ki cele vinograde po-koča nij še nič našlo. Minister Chlumecy je obljubil, da bode izdal posebno postavo, kako ravnati, kadar se ta uničevalka vino-gradov pokaže.

— Novo državno posojilo av-strijsko. Finančno ministerstvo cisalajtansko namerava si izposoditi pri kreditnem ustavu dunajskem v gotovosti 25 milijonov državne „rente“.

— Nov denar se uvede v Srbskej. Dosedaj je bilo tam v teku rusko in avstrijsko srebro, ali od novega leta počenši se uvede frankovi sistem. Začasno se le izdā za 20,000.000 piastrov (2 milj. gold.), ki se bodo kovali v dunajskej „mincovni“. Ruski in avstrijski denar se pak počasi odpravi.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 22. novembra 1874.

Marie-Jeanne.

Drama v 5 dejanjih, francoski spisala Dennery in Mallian, Davoroslov H.

O s o b e:

Bertrand, tesarsk pomagač	— — — —	gospod Schmidt.
Remy, istega posla	— — — —	gospod J. Noll.
Theobald de Bussières	— — — —	gospod Juvančič.
Appiani	— — — —	gospod Šušteršič.
Zdravnik	— — — —	g. S. Paternoster.
Guillaume, sluga Sofijin	— — — —	gospod P. Kajzel.
Bolniški strežaj	— — — —	gospod Rebolj.
Berlinguet, kmeta	— — — —	gospod Trnovec.
Grosmenu	— — — —	gospod Eržen.
Marie-Jeanne, Bertrandova žena	— — — —	gdč. Podkrajškova.
Sofija, komtesa de Bussières	— — — —	gdč. Ledarjeva.
Katarina, stara mati	— — — —	gdč. Gornikova.
Margueritta, prijateljica	— — — —	gdč. Namrétova.
Charlotta, hišina Sofijina	— — — —	gdč. Nagelnova.
Sluge. Svatje. Kmetje.	— — — —	— — — —

Kasa se odpre ob 1/2 7. uri. — Začetek ob 7. uri zvečer. Prihodnja slov. predstava bo v sredo 2. dec. 1874.

Vesele božične praznike učini veliki dobitek 250.000 R. M., z originalnim lozom v ceni gl. 3.50 garantiran od mesta Hamburga, pri A. Haas & Comp. v Hamburgu (glej inserat.)

Dunajska borza 21. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	65	"
1860 drž. posojilo	109	75	"
Akcije narodne banke	996	—	"
Kreditne akcije	236	25	"
London	110	25	"
Napol.	8	89 1/2	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	104	60	"

Tužci.

20. novembra:

Kvropa: Beniš. Rann. Nusbann, Müller iz Dunaja. — Spic iz Linca. — Höning iz Brna.

Pri Stonu: Humer iz Celja. — Kosulič iz Male Lusine.

Pri Maličih: Dolencec iz Loke. — Hornbastel iz Dunaja. — Stein iz Waldendorfa. — Steuer iz Brna. — Riiti iz Brna. — Braun iz Dunaja.

Pri Zamorel: Milič iz Reke.

Tržne cene

v Ljubljani 21. novembra t. l.

Pšenica 4 gld. 80 kr.; — rež 3 gld. 40 kr.; — ječmen 2 gld. 90 kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 70 kr.; — pros 3 gld. — kr.; — koruza — gld. — kr.; krompir 2 gld. 60 kr.; — fižol 5 gld. 80 kr.; masla funt — gld. 52 kr.; — mast — gld. 46 kr.; — špeh frišen — gld. 34 kr.; — špeh poveljen — gl. 42 kr.; jajce po 3 1/2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 30 kr.; — teletnine funt 26 kr.; svinsko meso, funt 25 kr.; — sena cent 1 gld. 25 kr.; — slame cent — gld. 75 kr.; — drva trda 6 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 70 kr.

Prodaja vinskih trt.

Uljudno se javlja, da tudi letos po ceni in na izbir prodaja **grof Meranova vinsko-trtna šola** mnogo **2 in 3 letnih vinskih trt**, ki rodé najokusnejše in najboljše znano grozdje. — Več se izve pri

grof Meranovem oskrbništvu,

Mellingova ulica, št. 97 v Mariboru. (310—2)

Vabilo

k udeležbi velikih izrebanj, ki se začenejajo meseca decembra; od hamburske države gar-rantirano in potrjeno

denarno izlozovanje.

To podvezetje je pod vedno garancijo i državnim nadzorstvom; izdajajo se le origi-nalni lozi.

Poštenost, kot dobra uprava ste ti zdru-ženi, ter stroški te udeležbe, naproti podanemu dobčeku, niso veliki.

Črez polovico lozov se izrebuje v 7 raz-redih ali oddelkih, kot dobčki in sicer:

375.000 R. M.

218.750 gld. j. n. v.

1 premija R. M. 250,000	6 dobček R. M. 15,000
1 dobček " 125,000	23 " 12,000
1 " " 90,000	34 " 6,000
1 " " 60,000	3 dobčki " 4,800
1 " " 50,000	40 dobčki " 4,000
1 " " 40,000	5 " 3,600
1 " " 30,000	203 " 2,400
1 " " 24,000	5 " 1,800
1 " " 20,000	1 dobček " 1,500
1 dobček " 18,000	412 dobčki " 1,200

Vsaka vrpka **43.300** dobčkov.

Vsled razkazala je v 1. razredu določena cena za en cel originalni loz 2 tol. ali 3 gld. 50 kr. a. v. eno polov. " 1 " " 75 " " " eno četrt " 15 sr. gr. " 1 " " 30 " " " Vsaemu udeležniku se pošljejo originalni lozi z mestnim grbom, katerim se priloži uradno izlozovanjsko razkazilo; uradno sporočilo do-bičkov in izplačilo slednjih je takoj po izre-banju.

Zaradi zaupanja, katero so si ti lozi brzo pridobili, se nadejamo mnogo narocil; slednja se izvršujejo v najmanjših strokih, celo v naj-daljne krije, prompno in zanesljivo.

Narocila za prvo izlozovanje sprejemamo proti vpošiljavi zneska do

30. novembra,

na poznejša narocila se more le potem ozir je-mati, ako lozi niso pošli. Tedaj naj se blagoviti vsakdo kmalu obra-čati naravnost na

Adolfa Haas & Comp.,

kupčijski zavod z državnimi papirji v Hamburgu.

V le kratkem času so se pripravili 10krat prvi a glavni dobčki v našem po sreči podpe-ranem zavodu. (321—5)

Gabriel Piccoli, lekar „k angelju“ v Ljubljani, dunajska cesta,

priporoča slav. p. n. občinstvu sledeče uže občno znane zdravniške droge:

Anatherinova ustna voda in zobni prah. Od vsake zobne in ustne bolezni obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdrav duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobri glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., skatlija zobnega prahu 40 kr.** (70—20)

Izleček iz Chine in Coke. Najboljši dozdej znani želodčni likér; pospeši cirkulacija, olajša prebavljivost, in podá različnim organom in členom nova moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici, gotovo zdravi proti vsaki prenehalni bolezni. Uspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepričal, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico mej vsemi dozdej znanimi. **Flaša košta 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje, naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno. Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofelnom, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam. **Cena originalne flaše 80 kr.**

Pravi Seidlitzevi prah, 1 tucat 70 kr.

Pravo borovniško žganje s soljo, 1 flaša 50 kr.

Pagliano-sirup iz Florence, 1 flaša 1 gold.

Voda lancasterske lilije. (Lancaster's Lily-Water.) Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnih gub, ter naredi, da vidoma zginejo. Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in da ozdravi naglo poka, katere se naredé zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaletu, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gld.**

Narocila zunaj Ljubljane na zgorej imenovane droge, kakor tudi na vse druge zdravila se, če mogoče z vračajočo se pošto proti poštnem pozetju izvršujejo. Stroške za embalažo in ekspedicijo itd. nagradijo gospodje komitenti.